

Zpráva o činnosti České botanické společnosti za rok 2003

Annual Report of the Czech Botanical Society for the year 2003

Irena Bryndová

Česká botanická společnost, Benátská 2, 128 01 Praha 2; e-mail botspol@natur.cuni.cz

Česká botanická společnost (dále jen Společnost) měla k 1. lednu 2003 celkem 960 členů, z toho 744 řádných, 177 mimořádných, 12 čestných tuzemských, 7 řádných a 20 čestných zahraničních členů. Během roku 2003 zemřeli tito členové Společnosti: Kateřina Švendová, Čestmír Deyl, zahraniční čestný člen P. Strebeyko, zahraniční čestný člen Herbert Straka, čestný člen Emil Hadač, Rudolf Schneider, Josef Lorber, Pavel Doležal. Přijato bylo 21 nových členů, 10 řádných a 11 mimořádných. Naopak z různých důvodů zrušilo své členství ve Společnosti 31 členů. 13 členům bylo zrušeno členství z důvodu dlouhodobého nezájmu o činnost Společnosti a neplacení členských příspěvků (10 řádných a 3 mimořádní členové). V červnu 2003 bylo rozhodnutím hlavního výboru v souladu se Stanovami ČBS přefazeno 10 mimořádných členů mezi řádné členy. Členská základna měla tedy po všech změnách k 31. prosinci 2003 následující složení: 874 členů, z toho 691 řádných, 158 mimořádných, 13 čestných tuzemských, 4 řádné a 8 čestných zahraničních členů.

Valné shromáždění Společnosti se konalo dne 3. března 2003. V úvodu přednesl I. Rynda přednášku: Summit v Johannesburgu 2002 o trvale udržitelném rozvoji. Valné shromáždění vyslechlo a schválilo výroční zprávu o činnosti ČBS za rok 2002, zprávu o hospodaření a zprávu revizní komise. VS schválilo návrh na udělení čestného členství Ing. Františkovi Procházkovi a zasloužilého členství Dr. Vojtěchu Žilovi.

Hlavní výbor. Členství v hlavním výboru se ke dni 4. 3. 2003 vzdali J. Štěpánek a V. Větvička. Na uvolněná místa členů hlavního výboru byli přijati dle stanov ČBS čl. 17, odst. (9) náhradníci, kteří ve volbách obdrželi nejvyšší počet hlasů (P. Kovář, B. Trávníček, pozn.: *P. Kovář se vzdal svého členství v hlavním výboru, dalším přijatým členem se stala I. Jongepierová*). Hlavní výbor pracoval od 4. 3. 2003 ve složení: V. Řehořek (předseda), L. Hrouda (1. místopředseda), K. Kubát (2. místopředseda), V. Grulich, J. Hadínek (hospodář), M. Chytrý, I. Jongepierová, F. Krahulec, Z. Neuhäuslová, K. Prach, P. Pyšek, M. Štech, B. Trávníček. Hlavní výbor se sešel během roku čtyřikrát, z toho poslední prosincové zasedání bylo rozšířeno o předsedy poboček a sekcí a o čestné členy. Hlavními body programu jednání byla příprava akcí, jejich hodnocení a hospodaření Společnosti.

Sekretariát Společnosti, sídlící na adrese Benátská 2, 128 01 Praha 2, nadále působil jako organizační a informační centrum Společnosti (v roce 2003 byly rozeslány lednové, březnové a zářijové informace členům, organizačně a administrativně zajištěny všechny akce pořádané ústředím Společnosti, provedena inventarizace majetku Společnosti, vyřizovány veškeré správní, ekonomické a personální záležitosti ČBS, zajišťována distribuce časopisů Preslia a Zprávy ČBS). Informace o činnosti poboček a sekcí byly průběžně zveřejňovány na internetové adrese <http://www.natur.cuni.cz/CBS>. Personální zajištění chodu sekretariátu a knihovny ČBS: Paní Irena Bryndová, zaměstnaná v sekretariátu ve funkci knihovnice-asistentky dala výpověď k 28. 2. 2003. Romana Mlezivová pracovala v sekretariátu ČBS od počátku března do konce září 2003 jako organizační tajemnice. Jako zástup po dobu mateřské dovolené paní Romany Mlezivové byla přijata paní Irena Bryndová. V knihovně pracuje od začátku roku 2003 paní Marcela

Dočekalová na poloviční úvazek do června a od července již na plný úvazek. Účetnictví Společnosti zpracovávala Romana Baborová, archiv v Lužnici u Třeboně spravoval Oldřich Lhotský.

Akce zajišťované ústředím Společnosti

Tradičně byly uspořádány dva **přednáškové cykly**, jarního se zúčastnilo 159 osob, podzimního 149 posluchačů. Jarní přednáškový cyklus byl zahájen 85. Valným shromážděním.

Jarní přednáškový cyklus: V. Jehlík: Chorologie, ekologie a fytoecologie druhu *Erica tetralix* v České republice, (10. března) – J. Suda: Novinky v rodu *Empetrum*, (17. března). – J. Sofron: Nový pohled na fytoogeografické členění Šumavy (české, bavorské a rakouské), (24. března). – F. Procházka: Novinky z květeny Šumavy (české, bavorské a rakouské), (31. března). – J. Brabec: Přežije v Čechách hořeček český (*Gentianella praecox* ssp. *bohemica*)?, (7. dubna). – M. Štech, K. Prach a kol.: Flóra a vegetace severního Španělska a Portugalska, (14. dubna). – J. K. Kroupa: Od banánu ke kamélii: čeští jezuitští misionáři 17. – 18. stol. a jejich vnímání subtropické a tropické flóry, (28. dubna). – J. Čefovský: Sdružení *Planta Europa* a jeho činnost (přednáška byla doplněna promítáním a ukázkami publikací), (12. května).

Podzimní přednáškový cyklus: L. Daněk: Masožravé rostliny, (13. října). – J. Ullmann: Nejen sukulenti flóra Jihoafrické republiky, (20. října). – V. Kovařík: Pozoruhodné dřeviny zámeckých parků Podblanicka, (3. listopadu). – J. Čefovský: Botanicky významná území v ČR – předběžný návrh, (10. listopadu). – V. Horáková: Marocké botanické putování, (24. listopadu). – J. Pokorný, R. Lhotský: Třeboňská rybníční soustava při povodni 2002 a následná opatření, (1. prosince). – H. Štorchová: Příroda Aljašky od jara do zimy, (8. prosince). – F. Krahulec a kol.: Prof. Karel Domin – osobnost, geobotanik, taxonom, morfolog, děkan PFF UK, rektor UK. Vzpomínkový seminář u příležitosti 50. výročí úmrtí (*1882, †1953), (15. prosince).

22. března 2003 se uskutečnil **sobotní seminář** na téma: botanická data a botanické databáze.

V termínu 21. – 22. 11. 2003 proběhla v Praze **konference ČBS** na téma: **Botanický underground. Podzemní orgány rostlin ve světle posledních výzkumů**. Přípravný výbor: J. Jakrllová, J. Klimešová, S. Pecháčková, M. Šmilauerová, J. Štěpánek.

Zazněly přednášky na následující témata:

I. Růst podzemních orgánů – předsedající V. Řehořek

J. Jeník: Kořeny a stonky ve skrytu půdy – metodologické pozastavení

J. Sližová & P. Eliáš: Architektura, dílkový rast a biomasa podzemních orgánů bazy chabzdovej (*Sambucus ebulus* L.)

K. Bimová, B. Mandák & P. Pyšek: Architektura oddenkového systému dvou rodičovských druhů rodu *Reynoutria* a jejich hybrida

J. Pergl, I. Koukolíková & P. Pyšek: Věková struktura populací *Heracleum mantegazzianum* zjišťovaná pomocí herbochronologie

J. Husáková: Fenologie v podzemním prostoru listnatého lesa

J. Martínková: Vegetativní regenerace z kořenů u krátkověkých druhů rostlin

M. Kočvarová: Význam adventivních pupenů na kořenech pro životní cyklus rukve bahenní (*Rorippa palustris*)

H. Čížková: Struktura podzemních orgánů rákosu

O. Votrubová: Apoplastické bariéry v kořeni, jejich význam a vývoj

M. Martínková & R. Gebauer: Stavba kořenů smrku ztepilého

J. Klimešová: Databáze klonálního růstu rostlin střední Evropy CLO-PLA: co obsahuje a kde ji najít?

II. Interakce v půdním prostředí – předsedající J. Květ

L. Bláha: Reakce kořenového systému na abiotické stresory

S. Březina: Prostorová heterogenita dusíku a fosforu na škále rostlinných individuí horské louky

M. Šmilauerová: Kořeny v heterogenním půdním prostředí

L. Adamec: Ekofyziologická charakteristika kořenů masožravých rostlin

N. Vrchotová, B. Šerá & J. Tříska: Fenolické látky v orgánech křídeltek

M. Vohník: Inokulace erikoidních rostlin mykorhizními symbionty

J. Möllerová: Symbiotická fixace dusíku

M. Pavelka, D. Janouš & J. Formánek: Tok oxidu uhličitého z půdy

T. Pícek: Procesy v rhizosféře kořenových čistíren

III. Metody studia – předsedající J. Jeník

S. Pecháčková: Netradiční přístupy k výzkumu podzemí lučních společenstev

K. Fiala: Sezónní změny růstu kořenů a jejich roční produkce – metody a problémy stanovení

J. Čermák: Nedestruktivní instrumentální metody měření kořenového systému stromů

M. Křivánek: Herbochronologie – možnosti a principy nové metody

IV. Praktické využití – předsedající J. Jakrllová

J. Mikulka J. & M. Kneifelová: Vliv regulace plevelů na vegetativní reprodukci vytrvalých plevelů

J. Möllerová: Podzemní biomasa na plochách po buldozérové přípravě (Krušné hory)

J. Dušek: Rostliny v kořenových čistírnách

J. Jakrllová: Kořeny jako koření

Vystaveny byly **postery**: K. Čámská: Počáteční růst větvených a nevětvených kořenů *Festuca rubra* L. – P. Dostál: Vyčkat nebo utéct? Alokace zdrojů do zásobních vs. generativních orgánů v podmínkách kompetičního stresu. – K. Fiala: Změny v podzemní biomase lučních porostů vlivem různé intenzity kosení. – K. Fiala, L. Hernández & R. Herrera: Biomasa kořenů různých typů kubánských lesů a savan. – J. Hřib: Cirkumnutace hypokotylu a primárního kořene smrku ztepilého (*Picea abies* (L.) Karst.). – M. Kneifelová & J. Mikulka: Vliv agroekologických faktorů na vegetativní reprodukci plevelů na orné půdě. – A. Kociánová: Banka pupenů na kořenových fragmentech. – K. Kubát: Kořeny na větvích smrků, lip a bříz na sutích SZ Čech. – Z. Mašková & J. Květ: Sezónní dynamika poměru podzemní k nadzemní biomase v různě obhospodařovaném společenstvu horské louky. – S. Pecháčková & J. Nesvadbová: Sbírka podzemních orgánů rostlin: herbář, obrazová banka, databáze. – M. Sosnová: Vegetativní regenerace z kořenů u rukve bahenní (*Rorippa palustris*): vliv data výsevu a fenologie. – P. Šťastná: Možnosti využití herbochronologie u šťovíku alpského (*Rumex alpestris*). – A. Soukup, J. L. Seago, Jr., O. Votrubová: Development of root structure of *Acorus*. – A. Soukup, O. Votrubová: Early development of exodermis in wetland plants – general structural feature? – E. Munzarová, B. Lorenzen, H. Brix, O. Votrubová: Nitrogen nutrition and ammonium and nitrate uptake kinetics of selected wetland plants. – L. Vojtišková, O. Votrubová, H. Čížková: Carbohydrate metabolism of wetland plants roots and rhizomes – influence of high nutrient load. – J. Vlková, I. Raimanová, O. Votrubová, D. Bartáková: Effect of aluminium on growth and structure of wetland plants. – K. Vazačová: Populační biologie druhů rodu *Polygonatum* s využitím informace získatelné z jejich oddenků.

V roce 2003 se konal **floristický kurz v Pruském** (29. června – 5. července); za ČBS se na vedení kurzu podíleli: K. Boublik, L. Čech, V. Grulich, P. Havlíček, L. Hrouda, P. Koutecký, M. Král, J. Lepš, M. Lepší, L. Lippl, P. Lustyk, K. Prach, M. Štech, J. Štěpánek, B. Trávníček. Dále se uskutečnil **floristický kurz v Rokycanech** (6. července – 11. července). Na vedení exkurzí se podíleli: T. Černý, M. Ducháček, Z. Chocholoušková, J. Chrtěk, P. Karlík, M. Král, T. Kučera, B. Mandák, I. Matějková, J. Nesvadbová, J. Sořon, P. Šprýňar, J. Štěpánek. Kurzu se zúčastnilo 72 účastníků.

Ve spolupráci s katedrou botaniky Přírodovědecké fakulty University Karlovy uspořádala Společnost **13. cyklus jarních botanických exkurzí do okolí Prahy**:

Bryologicko-lichenologická exkurze, Zličín – Barrandovské skály – Chuhelský háj (5. dubna, vedoucí Z. Palice, Z. Soldán, B. Buryová). Rostlinstvo diabasů a pikritů v okolí Řevnic a Hlásné Třebáně (12. dubna, vedoucí J. Kubíková, P. Šprýňar). Český kras, Nesvačily – Šamor – Mramor – Liteň (26. dubna, vedoucí P. Šprýňar). NPR Větrušická rokle, za teplomilnou květenou a říčním fenoménem dolního Povltaví. (1. května, vedoucí P. Petřík). Polabské louky a lužní lesy (17. května, vedoucí J. Chrtěk jun.). Cestou (i necestou) přes kopce a lesy neznámou krajinou Příbramska (24. května, vedoucí J. Hadinec, R. Hlaváček). Nejen lesy mezi Kamennými Žehrovcemi, Libušínem a Kladnem – Rozdělovem (31. května, vedoucí M. Štěfánek, J. Brabec).

Činnost poboček Společnosti

Jihočeská pobočka

K 8. 12. 2003 měla pobočka celkem 110 členů, z toho 71 členů Společnosti a 39 spolupracovníků.

Činnost pobočky v uplynulém období řídil výbor ve složení: Milan Štech (předseda), Václav Chán (místopředseda), Leoš Lippl (jednatel), Jaromír Švare (hospodář), Ludmila Kirschnerová, František Procházka, Božena Šerá, Vojtěch Žila, Martin Lepší, Karel Boublík

Ve spolupráci s Jihočeským muzeem v Českých Budějovicích uspořádala pobočka 3 přednášky a jedno diskusní dopoledne:

- 18. 1. 2003 – Iva Špačková: Jak vypadá jaro (ale trochu také podzim) v Kapsku a okolí
- 22. 2. 2003 – Milan Štech: Co překvapilo botaniky v Portugalsku a severním Španělsku
- 15. 3. 2003 – Výroční členská schůze pobočky spojená s přednáškou Františka Procházky: Variabilita našich orchidejí a její hodnocení
- 6. 12. 2003 – Beseda na téma: Novinky letošní botanické sezóny s hlavními příspěvky:
Výzkum návesní květeny Blanského lesa (Kolář, Kubešová, Koutecký, Těšitel)
Mapování návesní květeny na Blatensku v kontextu jižních Čech (Chán)
Co zatím víme o cytologii *Agrostis stolonifera* v ČR (Kubešová, Štech)

Pro členy a spolupracovníky pobočky uspořádala pobočka následující exkurze:

- 21. 6. 2003 – Exkurze na obnažená rybníční dna na Blatensku (9 účastníků)
- 19. 10. 2003 – Exkurze do údolí Stropnice u Jilovic (ve spolupráci s BF JU, více než 20 účastníků)
- 7. 8. 2003 – 9. 8. 2003 – Floristický průzkum Jihlavských vrchů a Novobystřicka (11 účastníků)

V průběhu roku pokračovala spolupráce s jednotlivými autory Květeny ČR (velké množství materiálu bylo dodáno především dr. Štěpánkovi). Na jaře bylo vydáno 56. číslo Zpravodaje jihočeských botaniků.

Západočeská pobočka

Západočeská pobočka České botanické společnosti při AV ČR měla k 10. 12. 2003 96 členů, z toho 4 byli přijati nově. Dva zemřeli (Jaroslav Kail, Josef Lorber).

V roce 2003 se uskutečnily tyto akce:

- 8. 2. Výroční schůze s přednáškou Pavla a Sylvie Pecháčkových: Rostliny v objektivu. – Technická a výtvarná stránka fotografování v klasickém i digitálním provedení. 37 účastníků. Na schůzi byl **zvolen nový výbor** ve složení: Sylvie Pecháčková (předseda), Tomáš Kučera (místopředseda), Zdeňka Chocholoušková (jednatel), Lenka Pivoňková (hospodář). Člen výboru: RNDr. Jiří Cais. Redakce a výroba časopisu Calluna: RNDr. Jaromír Sofron, Mgr. Jaroslava Nesvadbová.

Přednášky:

- 21. 3. Dr. Helena Svobodová, CSc.: Vývoj a migrace lesních dřevin na Šumavě v pozdním glaciálu a v holocénu. 16 účastníků.
- 11. 4. RNDr. Zdeňka Křenová, Ph.D.: CNPS – botanická společnost po americku. 15 účastníků.
- 17. 10. Mgr. Radka Rosenbaumová: Co víme a nevíme o rodu *Galeobdolon*. 9 účastníků.
- 7. 11. Mgr. Bohumil Mandák, Ph.D.: Příroda jihovýchodní Asie. 24 účastníků.
- 28. 11. RNDr. Jaromír Sofron: Otazníky kolem fytogeografického členění Šumavy. 24 účastníků.

Přednášky a výroční schůze se uskutečnily v budově Pedagogického centra v Koperníkově ul. 26 v Plzni.

Exkurze:

- 21. 5. Procházka po Ústředním hřbitově v Plzni s RNDr. Jaromírem Sofronem – K místům posledního odpočinku plzeňských botaniků. Přítomno 11 členů pobočky
- 7. 6. Exkurze do zahrady pana Jaroslava Fajfrlika v Kamenci u Radnic (Rokycansko). 15 účastníků.
- 19. 6. Mokřady v údolí Dnešického potoka a u Metálky. 6 účastníků.

Floristický kurs v Rokycanech: 24 účastníků

Pro Krajský úřad byly zpracovány dílčí výsledky z floristického kurzu. 22. března 2003 byl uspořádán seminář „Od floristiky k bioinformatice“, 2 účastníci.

Pobočka vydala ve spolupráci se Západočeským muzeem v Plzni jedno číslo časopisu *Calluna*, které mělo 25 stran.

Severočeská pobočka

K 1. 12. 2003 má pobočka 153 členů, z toho 40 členů ČBS.

Noví členové za rok 2003: Tereza Fialová, Jan Gaisler, Hana Grouliková, Radek Havelka, Vít Joza, Marta Knauerová, Věra Nežerná, Jiří Nežerný, Martin Resl, Alexandra Žáková.

V roce 2003 pobočku opustili: Jiří Buriánek, Josef Lorber (zemřeli); Marie Kotvaldová, Ivo Wiesner (ukončili členství na vlastní žádost).

Výbor pobočky pracoval ve složení: Čestmír Ondráček (předseda), Ivan Bílek (jednatel a hospodář), Karel Kubát, Jiří Roth, Lenka Němcová, Roman Hamerský.

Akce pobočky v roce 2003:

Výroční členská schůze v Ústí nad Labem 8.2., účast 45 členů a 5 hostů; na schůzi zazněla přednáška „Stepní otázka a stepní odpověď“ (přednášející RNDr. Jiří Sádlo, CSc.), byly promítány diapozitivy z činnosti Orchidea klubu (R. Dunder) a videosnímky z floristických kurzů za rok 2002 (I. Bílek).

Floristické kurzy:

Litoměřice 6. – 8. 6., vedli K. Kubát a Č. Ondráček, účast 16 členů a 14 hostů.

Litvínov 28. 6. – 2. 7., vedli K. Kubát, Č. Ondráček a J. Švankmajer, účast 23 členů a 7 hostů.

Velemín 3. – 5. 10., vedli K. Kubát a Č. Ondráček (botanika), L. Němcová (bryologie), B. Wagner (lichenologie) a J. Roth (mykologie), účast 14 členů a 4 hosté.

Jednodenní exkurze:

Údolí Hačky a PP Hradiště 24. 5., vedl Č. Ondráček, účast 6 členů a 9 hostů.

Dolní Žleb 14. 6. (společná česko – německá exkurze s NP Sächsische Schweiz), vedl P. Bauer, účast 8 členů a 25 hostů.

Měděnec a rašeliniště Na spáleníšti 21. 6., vedl Č. Ondráček, účast 8 členů a 3 hosté.

Velké Březno – Svádov 30. 8., vedl K. Kubát, účast 8 členů a 4 hosté.

Vysoká Pec 13. 9. (batologická exkurze), vedl I. Bílek, účast 4 členové a 1 host.

Určovací kurz na houby břichatkovité (Gasteromycetes) v Ústí nad Labem 22. 11., vedli J. Šutara, L. Zita a E. Skála, účast 10 členů a 2 hosté.

Východočeská pobočka

Ke konci roku 2003 měla pobočka 95 členů a spolupracovníků. Výbor pracoval téměř ve stejném složení jako před volbami, pouze RNDr. Aleše Hájka z CHKO Broumovsko nahradil Mgr. Pavel Hájek z Univerzity Hradec Králové. Komunikace mezi členy výboru probíhá především elektronickou poštou.

V tomto roce měla pobočka v plánu 10 akcí. První, kurz mikroskopování mechtů, se konala 15. února na katedře biologie Univerzity Hradec Králové. Pod vedením Mgr. Pavla Hájka se jí zúčastnilo 11 zájemců, kteří se seznámili s postupy přípravy a mikroskopování mechtů a s několika základními druhy.

7. března se konala výroční členská schůze Východočeské pobočky ČBS v budově přírodovědného oddělení Muzea východních Čech, v Gayerových kasárnách v Hradci Králové. Proběhly zde i volby do nového výboru pobočky, kterých se celkem zúčastnilo 37 členů z 92. Schůze se zúčastnilo 16 členů a spolupracovníků. Ti byli seznámeni s hodnocením činnosti a hospodařením za rok 2002 a s plánem akcí na rok 2003. Na závěr schůze byly promítnuty videozáznamy některých akcí v roce 2002 (lichenologická exkurze Peklo, floristický minikurz Choceň, víkendová exkurze na Třeboňsko).

Původně plánovaná přednáška „Příprava NATURY 2000 v Pardubickém a Královéhradeckém kraji neboli stav mapování a navrhování přírodních komplexů“ byla přesunuta z 21. března na 4. dubna. Předná-

šeli koordinátoři Mgr. Naděžda Gutzerová a Mgr. Jan Horník. Zúčastnilo se jí 10 zájemců především z řad mapovatelů a konala se také v Gayerových kasárnách v Hradci Králové.

I lichenologická exkurze byla z původního 24. dubna přesunuta na 3. května. Ta se konala v údolí Divoké Orlice mezi Potštejnem a Liticemi pod vedením Mgr. Josefa Haldy z Muzea a galerie Orlických hor v Rychnově nad Kněžnou. Sraz se uskutečnil v 10 hodin v Potštejně, ale pro nepřízeň počasí se odchod do terénu asi o hodinu opozdil. Pak se počasí umoudřilo a exkurze se vydařila (podrobněji Orchis, Dobré, 22/1: 8–10, 2003).

Velmi zdařilá byla exkurze do NPR Bohdanečský rybník a rybník Matka, která se konala dne 24. května pod vedením Mgr. Romany Prausové z AOPK v Pardubicích. Zúčastnilo se jí 16 zájemců. Prošli jsme celé okolí Bohdanečského rybníka a za odborného výkladu vedoucí exkurze viděli mnoho zajímavých rostlin i míst rezervace a seznámili se i s jejím managementem. Po mnoha letech zde byl potvrzen i výskyt *Carex pulicaris*.

Výstava rostlin v Orlickém muzeu v Chocni se tentokrát konala ve dnech 31. května až 3. června. Odborně ji opět zajišťoval RNDr. Vladimír Faltys a shromáždil zde 630 druhů rostlin.

Floristický minikurz se konal ve dnech 12. – 15. června ve Zdobnici v Orlických horách za účasti 28 zájemců z východních Čech, ale i jiných míst ČR. Ubytování bylo zajištěno na chatě Jitřenka v dependenci Děvín. Na přípravě minikurzu se podílela i Správa CHKO Orlické hory v Rychnově nad Kněžnou a Botanická sekce, NATURA v Dobré. Výsledky byly zpracovány a jsou publikovány ve zpravodaji botanické sekce Orchis (22/2, 2003).

Také dendrologická exkurze do zámeckého parku ve Slatiňanech dne 21. června se setkala se zájmem členů a spolupracovníků pobočky. Pod vedením ing. Zdeňka Blahníka z Ministerstva zemědělství v Praze se jí zúčastnilo 19 zájemců. Již tradičně zajímavým vyprávěním a demonstrováním dřevin upoutal ing. Blahník všechny účastníky. Ze zajímavých dřevin jsme viděli *Acer carpinifolium*, *Torreya californica* a *Parrotia indica*.

Poslední akcí roku 2003 měla být přednáška Mgr. Michala Hejmana z Agronomické fakulty ČZU v Praze „Jak zemědělská politika ovlivňuje management krajiny“. Ale bohužel, pro onemocnění přednášejícího byla tato přednáška zrušena.

Jihomoravská pobočka

Výbor jihomoravské pobočky ČBS pracoval v roce 2003 ve složení (bez titulů): J. Kobližek (předseda), V. Řehořek, V. Grulich, M. Chytrý, P. Bureš (jednatel);

Hlavní činností v roce 2003 bylo pořádání přednášek, kterých pobočka pořádala spolu s katedrou botaniky PrF MU v Brně v roce 2003 celkem 14 a zúčastnilo se jich celkem 301 posluchačů.

Přednášky odborné:

- 27. 2. 2003 – Jiří Brabec: Co nevíme o biologii středoevropských hořečků (18 účastníků)
- 13. 3. 2003 – Olga Rotreklová: Breeding systémy v mikroevoLuci jestřábníků (16 účastníků)
- 27. 3. 2003 – Martin Dančák: Bezkolence (*Molinia*): pokus o rozlousknutí taxonomického oříšku (20 účastníků)
- 23.10.2003 – Petr Pokorný: Svědectví zaniklých jezer: jezerní fenomén v Čechách a na Moravě (23 účastníků)
- 6. 11. 2003 – Zoltán Botta-Dukát: Plant invasions in Hungary (12 účastníků)
- 20. 11.2003 – Radim Hédli: Dlouhodobé změny listnatých lesů dvou ekologicky odlišných území – Rychlebských hor a Pálavy (11 účastníků)
- 4. 12. 2003 – Magdaléna Chumchalová: Zobrazování rostlin v minulosti a dnes: průřez historií vědecké ilustrace v botanice (11 účastníků)

Přednášky cestopisné:

- 6. 3. 2003 – Kamila Dvořáčková & Jiří Juříčka, Horolezecké botanizování na Pamíru (20 účastníků)
- 20. 3. 2003 – Viera Horáková, Marocké putování (23 účastníků)
- 3. 4. 2003 – Zdena Otýpková & Martin Dančák, Putování pralesy na nejvyšší horu Bornea (19 účastníků)

16. 10. 2003 – Luboš Úradníček, Petr Maděra: Dřeviny národních parků západní části USA – část II (21 účastníků)
 30. 10. 2003 – Iva Apostolova: Biodiversity and endemism of Bulgarian flora and conservation activities (25 účastníků)
 13. 11. 2003 – Milan Chytrý, Michal Hájek, Petra Hájková, Jan Rolčák, Petr Šmarda: Západní Sajan: vodní cestou z tajgy do lesostepí (54 účastníků)
 27. 11. 2003 – Marie Rafajová: Národní parky Nového Zélandu (28 účastníků)
 Všechny přednášky probíhaly v botanickém praktiku katedry botaniky PFF MU v Brně na Kotlářské 2.

Opavská pobočka

Výbor pobočky pracuje ve složení: Marie Sedláčková (předsedkyně), Vít Plášek (tajemník), Věra Koutecká, Šárka Cimalová a Josef Duda

Výbor pobočky se v roce 2003 sešel 5×. Mimo jiné pořádal tyto akce:

Přednáška V. Koutecké: Květena Španělska.

Duben 2003: Botanický seminář na téma: Výsledky NATURA 2000 v regionu S Moravy a Slezska

Bryologická exkurze: květen 2003: údolí říčky Hlučové ve Slezských Beskydech (vedl V. Plášek)

Botanická exkurze: červen 2003: Květena Štramberka (vedla M. Sedláčková)

Plánovaná mykologická exkurze (září 2003) byla zrušena pro nedostatek hub.

Činnost sekcí, komisi a pracovních skupin

Bryologicko-lichenologická sekce

Počínaje tímto rokem začal Výbor sekce pracovat v novém složení: předseda Z. Palice, místopředsedové J. Kučera (zároveň šéfredaktor zpravodaje Bryonora) a Š. Bayerová (zároveň pokladník), tajemnice sekce B. Buryová (zároveň správce webových stránek).

Celkový počet členů a spolupracovníků ke dni 10.12. 2003 činí 120, z toho 52 členů ČBS a 68 spolupracovníků. Přibýlo 16 nových členů sekce (P. Anděl, V. Dvořáčková, P. Hájková, E. Holá, J. Košnar, M. Pažoutová, T. Berka, I. Matějková, T. Jakšičová, D. Kollert, Z. Musil, Z. Sovík, Š. Tračik, J. Vančurová, L. Vančurová, J. Zelinková). Nikdo nevystoupil. Členské příspěvky činily pro tento rok 100 Kč.

Ediční činnost

Počínaje letošním rokem se šéfredaktorem zpravodaje Bryonora stal J. Kučera. V červnu vyšlo 31. číslo zpravodaje o rozsahu 48 stran, v prosinci pak číslo 32 o rozsahu 40 stran. Z. Soldán a J. Liška editovali jako samostatnou přílohu Bryonory „Index (No 1–30)“ obsahující jmenný, tematický a autorský rejstřík do té doby vyšlých čísel Bryonory. Jediným vydavatelem zpravodaje je od 32. čísla ČBS.

Rozsáhlejší akce

10. jarní bryologicko-lichenologické setkání se konalo v Krásné Lípě ve dnech 24.–27. dubna. Celkem se sešlo na 60 účastníků ze zemí českých, Polska a Německa. Akcí zajišťovala L. Voříšková. Exkurze byly vedeny do soutěsek a roklí v NP České Švýcarsko a CHKO Labské pískovce a navštívena byla rovněž CHKO Lužické hory.

XVI. podzimní bryologicko-lichenologické dny se konaly v Kamenických (2.–5. října) za účasti 35 lidí. Exkurze směřovaly především do západní části Žďárských vrchů. Bryologové navštívili přírodní rezervace Stará Řeka, Radostinské rašeliniště, Štíří důl a přírodní památku Ranská jezírka. Lichenologové byli na hadcích a klenové aleji u Ranska, okolí Křižánek (Lisovská skála, Černá skála, Čtyři palice) a blatkovém rašeliništi Dářko. Několika účastníky z řad jak bryologů, tak i lichenologů byla prozkoumána Pohledecká skála. Celou akci měl na starosti Z. Palice.

Určovací kursy

Kurs mikroskopování mechorostů pro východočeskou pobočku ČBS uspořádal dne 15. 2. na katedře botaniky Univerzity v Hradci Králové Pavel Hájek. Účast 12 osob.

Exkurze

5. 4. proběhla jarní bryologicko-lichenologická exkurze ČBS a katedry botaniky PřF UK na vápencové výchozy na Zlichově a do Chuchelského háje (vedli Š. Bayerová a Z. Soldán)
3. 5. se jako součást akcí východočeské pobočky ČBS konala lichenologická exkurze v údolí Divoké Orlice (vedl J. Halda)
17. 5. pořádala katedra botaniky JU bryologickou exkurzi do údolí Malše (vedl J. Kučera)
20. 9. uspořádala správa Národního parku České Švýcarsko v okolí Vysoké Lípy bryologicko-lichenologicko-mykologickou exkurzi pro širokou veřejnost (vedli L. Voříšková, Š. Bayerová, Z. Palice a J. Holc)
1. 11. proběhla bryologická exkurze na úpatí Slepčích hor (vedl J. Kučera)
6. 12. se uskutečnila lichenologická exkurze z Horažďovic předměstí do Velkých Hydčic (vedl J. Vondrák)

Výstavy

Putovní výstava Tajemný svět lišejníků J. Haldy pokračuje v Karlových Varech od 15. 10.

Ostatní

V rámci webových stránek společnosti byla výrazně rozšířena internetová prezentace sekce. Bližší viz <http://botanika.bf.jcu.cz/bls>

Sekce pro krajinnou ekologii

Činnost sekce řídil výbor ve složení: J. Jakrllová (předsedkyně), T. Kučera, H. Härtel, K. Morávková, H. Rambousková, J. Sofron, P. Kovář.

Sekce se významně podílela na organizaci podzimní konference ČBS Botanický underground – podzemní orgány rostlin ve světle posledních výzkumů (přípravný výbor: J. Jakrllová, J. Klimešová, S. Pecháčková, M. Šmilaurová, J. Štěpánek).

Floristická sekce

Floristická sekce spoluprádala v roce 2003 floristický kurz v Rokycanech. Kurzu se zúčastnilo 73 zájemců. Shromážděné materiály budou zpracovány a vydány v rámci časopisu Zprávy ČBS.

Pracovní skupina pro studium makrofyt vod a mokřadů

Vedení skupiny v roce 2003 zajišťovali Mgr. V. Rybka a Ing. P. Lustyk.

Pracovní skupina pořádala dvě akce a sice určovací kurs v jarním termínu a exkurzi ve vegetační sezóně. Určovací kurs proběhl 4.–6. 4. 2003 díky tradiční pohostinnosti Botanického ústavu AV ČR na jeho terénní stanici v Lužnici. Celkem se zúčastnilo 23 zájemců především z řad studentů.

Prezentovány byly následující skupiny: vodní a vybrané mokřadní druhy mechorostů – Z. Hradílek; mokřadní kapradorosty, plavuně a přesličky – V. Rybka; rod úpor (*Elatine*) – K. Šumberová; parožnatky (*Charophyta*) a rod šidlatka (*Isoetes*) Š. Husák. Představované skupiny byly prezentovány formou přednášek a následně na herbářových položkách. Součástí akce bylo večerní promítání diapositivů ze zajímavých mokřadních lokalit a informace o některých výzkumných projektech a nové literatuře.

Terénní exkurze proběhla ve dnech 19. – 22. 6. na mokřadní lokality ve východním Polabí, především na Pardubicku a Hradecku. Účastníci byli ubytováni v autokempu Buňkov v obci Břehy nedaleko Přelouče. Celkem se během tří dnů exkurzí zúčastnilo 27 zájemců. Na akci se organizačně podílely a exkurze vedly R. Prausová, V. Samková a L. Bat'ková. Páteční exkurze byla směřována k Bohdanečskému rybníku a rybníku Matka, k bývalému rybníku Baroch a na sádkové rybníčky nedaleko Lázní Bohdaneč. Sobotní exkurze byla vedena do Poorličí na Hradecko a navštíveno byla slepá ramena Orlice v Malšovicích a u Stříbrného rybníka, louky a poříční tůň v nivě Orlice mezi Hradcem Králové a Krňovicemi, lokalita Na bahně a několik dalších lokalit v okolí Bělče nad Orlicí a v závěru dne lokalita Na Plachtě. Nedělní exkurze vedla k rybníku Černý Nadýmač a na Strašovský rybník. Účastníci exkurzí měli možnost vidět některé zajímavé typy mok-

řadních biotopů a vzácných druhů rostlin. Všechny pozorované druhy rostlin byly zaznamenány a výsledky budou publikovány.

Pracovní skupina pracuje zcela bez financí, náklady si účastníci hradí sami.

Dendrologická sekce

Dendrologická sekce uspořádala nebo se podílela na akcích:

21. 1. plenární schůze dendrologické sekce (ČZÚ Praha-Suchbát), součástí schůze odborná přednáška Dřeviny národních parků USA (P. Maděra, L. Úradníček)
10. 5. exkurse do areálu Neuberk SZŠ Mělník (vedení M. Groušl, D. Šťastný)
21. 6. exkurse do Zámeckého parku Slatiňany (vedoucí Z. Blahník)
9. 8. revize zdravotního stavu dřevin v parku Stromovka v Českých Budějovicích, rok po povodni – hodnocení stromů s korunami prosychajícími nad 50 % (Möllerová, Hanousková)
3. – 4. 10. konference „Introdukce dřevin“ ve Křtinách ve spolupráci s Ústavem lesnické botaniky, dendrologie a typologie LDF MZLU v Brně k 75. výročí založení Arboreta Křtiny
30. 10. exkurse do Průhonického parku (Kučera, Musil, Skalická, Zelený, Möllerová)
3. 11. přednáška ČBS: V. Kovařík: Pozoruhodné dřeviny zámeckých parků Podblanicka
27. 11. exkurse do Dendrologické zahrady Průhonice (Kučera, Svoboda, Skalická, Musil, Kovařík, Joza, Möllerová, Zelený)

Nadační fond Prof. A. Bayera dlouhodobě organizuje akci „Hledáme největší stromy“; jedná se o dřeviny ve volné krajině a má zájem na spolupráci se členy dendrologické sekce.

Dokumentační komise

Členové komise (V. Chán, L. Hrouda, K. Kubát, J. Kučera, J. Nesvadbová, Z. Neuhäuslová, J. Sofron, J. Štěpánek) se podobně jako v předchozím roce podíleli na doplnění dat do připravovaného jubilejního sborníku ČBS. Děk patří především R. Mlezivové za aktivní spolupráci při jeho dokončování.

Ediční činnost

Preslia – členský časopis

Redakční radu řídil v uplynulém období P. Pyšek, funkci výkonného redaktora zastával Z. Kaplan. Redakční rada pracovala ve složení: V. Grulich, L. Hrouda (zástupce vedoucího redaktora), M. Chytrý, J. Kirschner, P. Kovář, J. Kolbek, J. Komárek, K. Kubát, J. Liška, Z. Neuhäuslová, K. Prach, F. Procházka, M. Štech a J. Váňa.

V roce 2003 vyšel 75. ročník časopisu v rozsahu 384 stran.

První tři čísla ročníku 75 byla vydána v řádném termínu, tj. do konce příslušného čtvrtletí (březen, červen, září). Poslední číslo vyšlo v prosinci 2003. Z celkového počtu 24 vědeckých článků publikovaných v ročníku 75 (2003) bylo 16 v angličtině, 5 v němčině a 3 v češtině.

Časopis byl zařazen do databáze ISI: Institute of Scientific Information (ISI) sídlící ve Philadelphii eviduje špičkové vědecké časopisy v celosvětovém měřítku. Časopis *Preslia* úspěšně prošel přijímacím řízením a byl zařazen do databáze této instituce, z níž nejvýznamnější jsou *Current Contents (CC)* a *Science Citation Index Expanded (SCIE)*. Zařazení do databáze znamená, že názvy článků a abstrakty se bezprostředně po vydání objevují na nejpoužívanějším internetovém přehledu vycházející vědecké literatury, tzv. *Web of Science (WoS)*. Dostanou se tedy rychle ke čtenářům po celém světě. Za dva roky se časopisu začne počítat také tzv. *impakt faktor*, podle něhož se dnes vědecké časopisy především hodnotí a který se vypočítává jako podíl citací časopisu *Preslia* ve všech evidovaných časopisech k počtu článků zveřejněných v časopisu *Preslia* (podle toho se takovým časopisům říká „impaktové“).

Časopis výrazně přispívá ke zprostředkování výsledků vědeckého bádání veřejnosti, a to i s ohledem na objemnou výměnu za zahraniční časopisy pro knihovnu ČBS.

Vydávání časopisu bylo finančně podpořeno dotací RVS AV ČR.

Zprávy České botanické společnosti

Redakční rada: J. Kolbek (vedoucí redaktor), O. Šída (výkonný redaktor), J. Brabec, Z. Hroudová, Z. Kaplan, T. Kučera, Z. Soldán, J. Hadinec a J. Chrtek jun.

Za rok 2004 vyšla dvě řádná čísla Zpráv ČBS 38/1 a 38/2. Vydány byly dvě přílohy: příloha 2003/1 „39. floristický kurz Slovenskej botanickej spoločnosti a Českej botanickej spoločnosti v Gelnici 2000“ a druhá příloha 2003/2 pod názvem „Výsledky floristických kurzů ČBS. Nejdek 1994, Světlá nad Sázavou 1997, Nový Jičín 1999, Kroměříž 2000.“

Knihovna

K 31. 12. 2003 má knihovna 40 588 přírůstkových čísel (knih, časopisů a separátů, z toho 13 118 svazků obsahuje knihovna prof. F. A. Nováka). Za rok 2002 přibýlo 710 přírůstkových čísel (656 ročníků časopisů a 54 knih) v celkové hodnotě ca 250 000,- Kč, na recenzi pro časopis Preslia přišlo 12 knih. Měsíčně vystavované novinky studovali denně 2 – 3 čtenáři. Z knihovny bylo půjčeno 296 výtisků (172 časopisů, 124 knih). Čtenářům je k dispozici elektronická databáze knih a časopisů nejen v knihovně ČBS, ale i na internetové adrese <http://www.natur.cuni.cz/CBS/kniha.htm>. Knihovní komise pracovala ve složení J. Brabec, L. Hrouda, F. Krahulec.

Výměna: Časopis Preslia byl v roce 2003 zasilán výměnou do zahraničí 238 institucím. Časopis Zprávy byl zasilán 44 institucím. Výměnou za oba časopisy obdržela knihovna časopisy v hodnotě ca 185 000,- Kč.

Řešené projekty

Rada vědeckých společností ČR poskytla dotaci na následující projekty:

- Vydávání odborného časopisu Zprávy České botanické společnosti
- Vydávání vědeckého časopisu Preslia
- Konference České botanické společnosti
- Přednáškové cykly České botanické společnosti
- Knihovna České botanické společnosti
- Floristický kurz České botanické společnosti

Došlo dne 10. 6. 2004